

EGYETEMISTÁK KÖRNYEZETTUDATA A GYAKORLATBAN

Durkó Emília

Debreceni Egyetem Agrár-és Gazdálkodástudományok Centruma Gazdaságelméleti Intézet
4032 Debrecen, Böszörményi út 138.

Lektorálta: Dr. Odor Kinga, egyetemi tanársegéd

Bevezetés

Napjainkban az egész bolygónkat érintő, nagymértékű környezetszennyezés és a globális környezeti problémák egyértelműen indokolják, hogy nagyobb figyelmet kapjanak azok az intézkedések, amelyek a környezettudatos magatartás kialakítását célozzák. A környezet szennyezése visszafordíthatatlan folyamatokat idézhet elő, legyen szó levegő-, víz-, - vagy talajszennyezésről. Az elmúlt évtizedekben a környezettudatos szemlélet előtérbe került, ami leginkább az életmódváltás szükségességét hangsúlyozza. Fel kell ismerni, hogy az eddigi pazarló életforma többé nem fenntartható, és nem csak a felnőttek körében kell felhívni a figyelmet, hanem már gyermekkortól kezdve a nevelésben és az oktatásban.

Környezettudatos magatartás vizsgálata

Számos szakirodalom foglalkozik a környezettudat (Banerjee – McKeage, 1994; Kerekes – Kindler, 1997; Kovács, 2006) és a környezettudatos magatartás (Dudás, 2006; Kormosné – Odor, 2010) fogalmának lehatárolásával. Ezen ismereteket alapul véve véleményem szerint a környezettudat már meglévő ökológiai ismereteket feltételezve olyan értékek rendszerén alapul, melynek gyakorlati megnyilvánulásai jelentik a környezettudatos magatartást. Véleményem szerint, ha már gyermekkorban kialakul a környezettudatos szemlélet csírája, akkor az a gyermek jó úton halad afelé, hogy a későbbiekben környezettudatos diákként, illetve fogyasztóként gondolkodjon. Ezt az összefüggést már több, környezettudatos magatartást elemző felmérés (*The Health of the Planet Survey*, Gallup International, 1992; *Zöldülő Magyarország*, Magyar Gallup Intézet, 1994; *Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem*, 2002) vizsgálta. Ezek tanulmányozása tett kíváncsivá és ösztönzött, hogy elvégezzek egy környezettudatos magatartással kapcsolatos kutatást az egyetemisták körében, hiszen ők azok, akik évek múlva a munkaerőpiacon elhelyezkednek és fogyasztókká válnak.

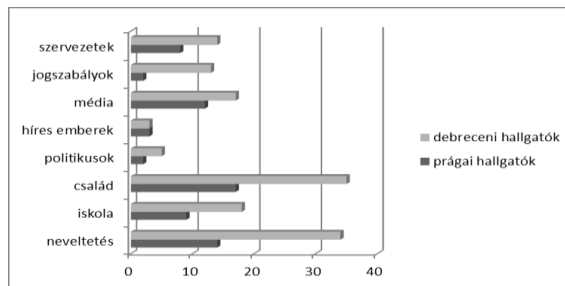
Érdekesnek találtam megvizsgálni, hogy két ország diákjai hogyan viszonyulnak a környezettudat fogalmköréhez, kik a környezettudatosabbak a kérdőívet kitöltő fiatalok körében: a magyar vagy a cseh diákok, a fiúk vagy a lányok, a városban vagy a vidéken élők. Kutatásom eredményeképpen 52 db angol és 51 db magyar nyelvű kérdőívet értékeltem ki. A felmérésem ugyan nem volt reprezentatív, de tükrözi a hallgatók hozzáállását, szemléletét.

Eredmények

Elsőként arról kérdeztem a hallgatókat, hogy *hazájukban mennyire kap központi szerepet a környezetvédelem*. A megkérdezett cseh hallgatók 48%-a (25 fő) úgy véli, hogy hazájukban a környezetvédelem közepesen fontos szerepet kap, ezzel szemben a magyar diákok mindössze 4%-a (2 fő) gondolja így. A cseh hallgatók 44%-a (23 fő) kiemeltnek érzi hazájában a környezetvédelem helyzetét. Nem volt olyan, aki azt a választ adta volna, hogy egyáltalán nem kap hangsúlyt a környezetvédelem. A Debrecenben tanulók 51%-a (26 fő) szerint napjainkban a környezetvédelemre nem fordítanak elég hangsúlyt, csak

kismértékben kap szerepet. 45% (23 fő) a közepesen fontos problémák közé sorolta a környezetvédelmet.

A környezettudat kialakulásában mindkét egyetem diákjai jelentős szerepet tulajdonítottak a család és az oktatás befolyásának (1. ábra).

1. ábra: A környezettudatos magatartás kialakulását befolyásoló tényezők

Az elmúlt évtizedekben számos környezetvédelmi intézkedés született országos és nemzetközi szinten, e téren a debreceni diákok bizonyultak tájékozottabbnak, mégis a hallgatók nagyobb része tekinti viselkedését környezettudatosnak Prágában. Célkitűzéseim között szerepelt, hogy megvizsgálom, bizonyos kérdésekben vonható-e párhuzam aközött, hogy a válaszadók csehek vagy magyarok, férfiak vagy nők, városban vagy vidéken élők. A kérdőívet kitöltők körében az alábbi összefüggéseket véltem felfedezni a nemzetiség, a lakhely, és a nemek tekintetében: a magyarok, a vidékiek, a férfiak a tájékozottabbak, ha a környezetvédelmi intézkedésekről van szó, a magyarok, a városiak, a nők pesszimistábbak, ha a Föld jövőjéről esik szó, a csehek, a városiak, a nők tartják viselkedésüket környezettudatosabbnak. A kérdőívek kiértékelése után arra a megállapításra jutottam, hogy mind a debreceni, mind a prágai hallgatók jó úton haladnak a környezettudatos magatartás kialakítása felé, és törekednek arra, hogy környezettudatosan éljenek.

Felhasznált irodalom

- Banerjee, B. – McKeage K.: How green is my value: Exploring the relationship between Environmentalism. *Advances in Consumer Research*. Vol. 21. No 1. , 1994
- Buday – Sántha A.: Környezetgazdálkodás. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2006.
- Kerekes S. – Kindler J.: Vállalati környezetmenedzsment. Aula Kiadó, Budapest, 1997
- Kormosné K.K. – Odor K.: Környezet, tudat, gazdálkodás. Szaktudás Kiadó Ház, Budapest, 2010.
- Lükő I. : Környezetpedagógia. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003.
- Malhotra, N.K.: Marketingkutatás. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2008.
- Nitschke, C.: Berufliche Umweltbildung- Umwelt gerechte berufspraxis. Bundesinstitut für Berufsbildung, Berlin-Bonn, 1991.

Summary

The aim of my study was to know how important the environmental consciousness in students' lives, who were studying at the Agricultural University of Prague. After evaluation of the questionnaires came to the conclusion that all of the hungarian and czech students are on their way to live environmental consciously.